

הרהורים על סגירת בתי הכנסת

מה עשה זאת אלוקים לנו?

כולנו כואבים את סגירת בתי הכנסת והשיבות. מכל גזירות הקורונה, בעיני רבים הן הגזירות הקשות ביותר.

אך עם ישראל לא נכנע. תורה אנו לומדים בבית, ותפילות במניין מתקיימות באוויר הפתוח, תוך שמירה על מרחק של ארבע אמות בין איש לרעהו.

אך כעת, גם זה נאסר עלינו. נאסרת כל התקהלות ציבורית, אפילו לצורך תפילה, וגדולי ישראל מורים לנו להתפלל ביחידות בבית.

והכאב גדול, והזעקה בוקעת מלב כולנו: הרי כל כך הרבה מעלות נאמרו על אמירת "יהא שמיא רבא", וכעת הדבר נחסר מאיתנו!

הנה הגמרא במסכת שבת דף קיט: כותבת "אמר רבי יהושע בן לוי, כל העונה אמן יהא שמיא רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו".

ולבנו זועק: כמה אנו זקוקים כעת שיקרע גזר דיננו!

ובגמרא בסוטה דף מט. נאמר, שהעולם מתקיים על קדושה דסידרא (ובא לציון), ועל "יהא שמיא רבא" דאגדתא (של הקדיש אחרי לימוד).

וכעת, כאשר העולם כולו בסכנה, איך נוטלים מאתנו את אמירת "יהא שמיא רבא" שמקיימת אותו?

האם לא נותר לנו אלא לחלום על אמירת "יהא שמיא רבא", ולקוות שאנו נרמזים שנזכה לחיי העולם הבא (ברכות נז.)? מתי נוכל לממש את החלום, ולומר "יהא שמיא רבא" כראוי?

אנו פונים לקב"ה בכאב: גזרת עלינו גזירה כה קשה! רבש"ע, האם כה עלובים אנו בעיניך, עד כי מרחיק אתה אותנו מבתי הכנסת, מתפילה במניין, ואינך רוצה אפילו שנשבח אותך?

האם לך לא כואב, שאנו לא אומרים את התפילה החשובה כל כך, למען שמך הגדול?

כדי להעמיק בעניין, נתבונן בדברי הגמרא, מה אומר הקב"ה בעצמו, כאשר בניו עונים בבתי הכנסת "יהא שמיה רבא מבורך"?

מה הקב"ה "מרגיש", כאשר אנו מתפללים בבתי הכנסת?

הגמרא בברכות דף ג. מלמדת לנו מעשה, שהמסר המרכזי בסופו:

תניא אמר רבי יוסי, פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל. בא אליהו זכור לטוב... ואמר לי, בני, מה קול שמעת בחורבה זו? ואמרתי לו, שמעתי בת קול שמנהמת כיונה, ואומרת, אוי לבנים, שבעונותיהם החרבתי את ביתי, ושרפתי את היכלי, והגליתים לבין האומות. ואמר לי, חיך וחיי ראשך, לא שעה זו בלבד אומרת כך, אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך. ולא זו בלבד, אלא בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמיה הגדול מבורך, הקב"ה מנענע ראשו ואומר, אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך. מה לו לאב שהגלה את בניו, ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם:

מסביר רש"י "אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך. אשרי כל זמן שהיה קלוס זה בתוך בית המקדש:".

כלומר,

כאשר הקב"ה שומע את בניו אהוביו אומרים בבתי הכנסת "יהא שמיה רבא מבורך", הדבר אינו גורם לו שמחה, אלא צער. צער על כך שתפילה כה חשובה נאמרת רק בבתי הכנסת, כי מן הראוי שנקלס כך את הקב"ה בביתו - בבית המקדש.

"יהא שמיה רבא מבורך" זו תפילה חשובה ונשגבה עד למאוד. ודווקא משום כך, מקומה הראוי הוא במקדש. אמירתנו אותה בבתי הכנסת, מלבד מעלתה הגדולה, גורמת היא צער לקב"ה על העדרה ממקומה הראוי. ולכן, כאשר אנו מתפללים אותה, "הקב"ה מנענע ראשו ואומר, אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו (כלומר, במקדשו) כך. מה לו לאב שהגלה את בניו, ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם".

כן, כעת בתי הכנסת נסגרו. הקב"ה אומר לנו שאינו מעוניין בתפילותינו בבתי הכנסת. הוא אפילו אינו מעוניין שנתפלל במניין בשווקים וברחובות. נתפלל ביחידות, ולא נאמר את התפילה הנשגבה שבקדיש. ואולי, הקב"ה רומז לנו, שהגיע הזמן שלא נסתפק בתפילה בבתי הכנסת, אלא נעביר את השבח הנפלא הזה למקומו הראוי.